ଅବଦୁଲସତାର ୟୁସୁଫଭାଇ କୁରେଶି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ

(ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 593/2002)

ଫେବୃଆରୀ 26, 2008

[ଡକ୍ଟର ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ଏବଂ ପି. ସଥଶିଭମ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଗୁଜୁରାଟ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଗୋରୁ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1958 – ଧାରା 4 (1) (b) ଏବଂ (g); 4 (2) ଏବଂ 5 (1) – ଷଣ୍ଢ ଏବଂ ବଳଦର ମାଂସ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ହତ୍ୟା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଅଧୀନରେ ଅଧିସୂଚନା – ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ଅଧିସୂଚନା ବଜାୟ ରଖିଛନ୍ତି ଯେ ଷଣ୍ଢ ଏବଂ ବଳଦର ହତ୍ୟା କାରବାରକୁ ହ୍ରାସ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା – ଅପିଲରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମିର୍ଜାପୁର ମୋତି କୁରେଶି କସାବ ଜମାତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ **2005 (8) SCC 534***; ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘ ବନାମ ଏ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* **2006 (4) SCC 162***-- ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।*

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା :ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 593/2002

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ ପି ଏସ୍ ସି ଏ ସଂଖ୍ୟା 4343/1996ରେ ଅହମ୍ମଦାବାଦସ୍ଥିତ ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 20.1.2001 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଫଖରୁଦ୍ଦିନ, ଡବ୍ଲୁ. ଏ. ନୋମାନି, ଇମତିଆଜ ଅହମ୍ମଦ ଏବଂ ନଗମା ଇମତିଆଜ (ମେସର୍ସ ଇକୁଇଟୀ ଆସୋସିଏଟ୍ସ ପାଇଁ)।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ସୌରଭ କୃପାଳ ଏବଂ ହେମନ୍ତିକା ୱାହି ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଡ. ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି 1. ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ଗୁଜରାଟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଖଣ୍ଡପୀଠର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଅପିଲରେ

ଆପତ୍ତି ହୋଇଛି । ଅପିଲକାରୀମାନେ ଷଣ୍ଢ, ବଳଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁମାନଙ୍କ ହତ୍ୟା ଏବଂ ମାଂସ ବିକ୍ରୟ ବ୍ୟବସାୟରେ ନିୟୋଜିତ ଅଛନ୍ତି । ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ, ସେମାନେ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ସରକାରୀ ରାଜପତ୍ରରେ ପ୍ରକାଶିତ 13.12.1989 ତାରିଖର ଅଧିସୂଚନାର ବୈଧତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ଗୁଜୁରାଟ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ଗୋରୁ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଅଧିନିୟମ, 1958 (ସଂକ୍ଷେପରେ '1958 ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 5 ର ଉପଧାରା (1)ର ଖଣ୍ଡ (a) ଏବଂ ଧାରା 4 ର ଉପଧାରା (2) ର ଖଣ୍ଡ (g) ଏବଂ ଉପଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ (b) ଅନୁଯାୟୀ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ଏହି ଅଧିସୂଚନା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ ଯେ ଷଣ୍ଢ ଏବଂ ବଳଦ ହତ୍ୟା କାରବାରକୁ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ହ୍ରାସ କରିବା ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ କଟକଣା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିସୂଚନା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ କ୍ଷମତା ବାହାରେ ଥିଲା ଏବଂ ଷଣ୍ଢ, ବଳଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପଶୁମାନଙ୍କ ମାଂସ ବିକ୍ରୟ ଏବଂ ହତ୍ୟା ବ୍ୟବସାୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାରକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ।

4. ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଉପସ୍ଥାପନା କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନେକ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଭାବରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି ।

5. ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମିର୍ଜାପୁର ମୋତି କୁରେଶି କସାବ ଜମାତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2005 (8) SCC 534), ଏହା ଅନ୍ୟ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନମତେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ:

> "10. ଏହା ପରେ ବମ୍ବେ ପଶୁ ସଂରକ୍ଷଣ (ଗୁଜରାଟ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1994 ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିଲା । ବମ୍ବେ ଅଧିନିୟମ, 1954 ଯାହାକୁ "ମୂଳ ଅଧିନିୟମ" ବୋଲି କୁହାଯାଏ, ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2 ଦ୍ୱାରା ଆହୁରି ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:
>
> "2. ବମ୍ବେ ପଶୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଅଧିନିୟମ, 1954 (ଏହା ପରେ 'ମୁଖ୍ୟ ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ସୂଚିତ), ଧାରା 5 ରେ, -

(1) ଉପଧାରା (1-A) ଖଣ୍ଡ (c) ଏବଂ (d) ପାଇଁ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରାଯିବ, ଯଥା -

'(c) ଏକ ଷଣ୍ଢ;

(d) ଗୋଟିଏ ବଳଦ

(2) ଉପଧାରା (3) ରେ -

(i) ଖଣ୍ଡ (a) ରେ, ଉପ-ଖଣ୍ଡ (ii) ଏବଂ (iii) କୁ ଅପସାରଣ କରାଯିବ;

(ii) ଖଣ୍ଡ (b) ରେ 'ଗାଈର ବାଛୁରୀ' ଶବ୍ଦ ପରେ 'ଷଣ୍ଢ କିମ୍ବା ବଳଦ' ଶବ୍ଦ ସନ୍ନିବେଶିତ ହେବ।

XX XX

142. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବାତିଲ କରାଯାଇଛି । ବମ୍ବେ ପଶୁ ସଂରକ୍ଷଣ (ଗୁଜରାଟ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1994(ଗୁଜରାଟ ଅଧିନିୟମ 4/1994) କୁ ସମ୍ବିଧାନ କ୍ଷମତାତୀତ ବୋଲି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ରିଟ୍ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

6. ସେହିପରି *ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘ ବନାମ ଏ. ପି. ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2006 (4) SCC 162) ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରାଯାଇଥିଲା:

"64. ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଆସନ୍ତୁ C.A ସଂଖ୍ୟା 3968/1994ରେ ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଉପସ୍ଥାପନା(ଏଚ୍) ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା । ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପନା(ଏଚ୍)ରେ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମହମ୍ମଦ ହନିଫ୍ କ୍ୟୁରେଶି ବନାମ ବିହାର ରାଜ୍ୟ (AIR 1958 SC 731) କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅଲ କବୀରଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ନାହିଁ କାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ, ପୁରୁଣା ଗୋରୁ ହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧାଦେଶକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ହଟାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ପଶୁଖାଦ୍ୟ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ ଥିଲା, ଯାହା ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘ ଅନୁଯାୟୀ, ଆଉ ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ । *ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମିର୍ଜାପୁର ମୋତି କୁରେଶି କସାବ ଜମାତ* (2005 (8) SCC 534) ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପଶୁଖାଦ୍ୟ ସମ୍ବଳର ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଉପଲବ୍ଧତା, ପଶୁଖାଦ୍ୟ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ ହେତୁ ପୁରୁଣା ଗୋରୁ ହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧାଦେଶ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାର

ପ୍ରଶ୍ନ ଆଦୌ ଉଠିବ ନାହିଁ । ଆମ ମତରେ, ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ନେଇ ବିବାଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆମେ ଏ. ପି. ଅଧିନିୟମ, 1977 ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଯାହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଗୋହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ଲାଗୁ କରେ ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ ମିର୍ଜାପୁର ମାମଲାରେ (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବମ୍ବେ ପଶୁ ସଂରକ୍ଷଣ (ଗୁଜୁରାଟ ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1994 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବିଚାର କରିଥିଲେ ଯାହା ଗାଈ ଏବଂ ଏହାର ବଂଶଙ୍କ ହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ଲାଗୁ କରେ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ. ପି. ଅଧିନିୟମ, 1977 ସମ୍ପୃକ୍ତ ମଈଁଷି ହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧାଦେଶ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମ ବିଚାରରେ, ଅଖିଳ ଭାରତ ଗୋସେବା ସଂଘର ଏହି ଉପସ୍ଥାପନାକୁ ଆଦୌ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଆମେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ମାମଲା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନାହୁଁ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଗୋରୁ ପଶୁମାନଙ୍କ ହତ୍ୟା ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ଲାଗୁ କରେ । ମିର୍ଜାପୁର ମାମଲାରେ (ପୂର୍ବୋକ୍ତ), ତଥାପି, ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇନଥିଲା ଯେ, ଗାଈ ଗୋରୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଅଟେ । ଏହି ସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ, ଆମେ ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ସହ ସହମତ ନୁହଁ ଯେ-ଅଲ୍ କବୀରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଈଁଷି ହତ୍ୟା ଉପରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଲଗାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପନା(ଏଚ୍) ସେମାନଙ୍କ ସହାୟତା ପାଇଁ ଆସିପାରିବ ।

7. ସ୍ଥିତି ଉପରେ, ଏହି ଅପିଲ ଯୋଗ୍ୟତା ବିହୀନ, ବରଖାସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ଯାହା ଆମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ।

କେ. କେ. ଟି   ଅପିଲ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

<u>ଅନୁବାଦକ</u>

ସୌମ୍ୟରଞ୍ଜନ ବେହେରା, ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।